



AÐALSKIPULAG DJÚPAVOGSHREPPS 2008-2020

Breytingar sem felast í stækkun á athafnasvæði við Innri-Gleðivík, stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog, ný fráveitumannvirki, stækkun á íbúðarsvæði við Fögruhlíðakletta og Hammersminni, ný sjólögn við Innri-Gleðivík, ný gönguleið frá Löngubúð að Innri-Gleðivík og ferðamannabryggja við Hótel Framtíð

10.02.2023

Breytt 07.09.2023




MÚLAÞING

Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið samkvæmt 36. gr. skipulagslaga nr. 123/2010, með síðari breytingum, var samþykkt af sveitarstjórn Múlaþings þann 13/9 2023


MÚLAÞING
SKIPULAGSFULLTRÚI

Aðalskipulagsbreytingin var staðfest af Skipulagsstofnun þann 18/12 2023


SKIPULAGSSTOFNUM

Aðalskipulagsbreytingin var staðfest með auglýsingu í B deild Stjórnartíðinda: _____

UPPLÝSINGAR

SKJALALYKILL

8776-004-04-GRG-02-V08

HÖFUNDUR

Anna Katrín Svavarsdóttir, Kamma Dögg Gísladóttir

RÝNT

Anna Katrín Svavarsdóttir, Anna Bragadóttir

SAMÞYKKT

EFNISYFIRLIT

| | | |
|-------|---|----|
| 1 | INNGANGUR | 5 |
| 1.1 | Skipulagsgögn | 5 |
| 1.2 | Markmið breytinga | 5 |
| 1.2.1 | Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæði við Innri – Gleðivík | 6 |
| 1.2.2 | Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog | 6 |
| 1.2.3 | Ný fráveitumannvirki | 6 |
| 1.2.4 | Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðaklett og Hammersminni | 6 |
| 1.2.5 | Ný sjólögn við Innri – Gleðivík | 6 |
| 1.2.6 | Ný gönguleið | 6 |
| 2 | FORSENDUR OG STAÐHÆTTIR | 7 |
| 2.1 | Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæði við Innri – Gleðivík | 7 |
| 2.2 | Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog | 7 |
| 2.3 | Ný fráveitumannvirki | 8 |
| 2.4 | Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðaklett og Hammersminni | 9 |
| 2.5 | Ný sjólögn við Innri – Gleðivík | 9 |
| 2.6 | Ný gönguleið | 10 |
| 2.7 | Tengsl við áætlanir | 10 |
| 2.7.1 | Landsskipulagsstefna | 10 |
| 2.7.2 | Verndarsvæði í byggð | 11 |
| 2.7.3 | Deiliskipulag | 11 |
| 2.7.4 | Cittaslow | 11 |
| 2.8 | Minjar | 12 |
| 3 | BREYTING Á AÐALSKIPULAGI | 12 |
| 3.1 | Frístundabyggð | 12 |
| 3.2 | Athafnasvæði | 12 |
| 3.3 | Iðnaðarsvæði | 13 |
| 3.4 | Hafnarsvæði | 13 |
| 3.5 | Þjónustustofnanir | 13 |
| 3.6 | Íbúðarsvæði | 13 |
| 3.7 | Hverfisvernd | 14 |
| 3.8 | Opin svæði til sérstakra nota | 14 |
| 3.9 | Óbyggð svæði | 14 |
| 3.10 | Gönguleiðir | 14 |
| 3.11 | Veitur | 15 |
| 3.12 | Fjarskipti | 15 |
| 4 | UMHVERFISMATSSKÝRSLA | 15 |
| 4.1 | Vægi umhverfisáhrifa | 16 |

| | | |
|------------|---|-----------|
| 4.2 | Umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið | 16 |
| 4.3 | Valkostir og samanburður | 16 |
| 4.3.1 | Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum | 17 |
| 4.3.2 | Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog | 17 |
| 4.3.3 | Ný fráveitumannvirki | 18 |
| 4.3.4 | Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðaklett og Hammersminni | 19 |
| 4.3.5 | Ný sjólögn í Innri-Gleðivík | 19 |
| 4.3.6 | Ný gönguleið | 20 |
| 4.4 | Niðurstaða | 20 |
| 5 | MÁLSMEDFERÐ OG UMSAGNARADILAR | 21 |
| 5.1 | Skipulags- og matslýsing | 21 |
| 5.2 | Aðalskipulagsbreyting – kynning á vinnslutillögu | 21 |
| 5.3 | Aðalskipulagsbreyting – auglýsing á tillögu | 21 |
| 5.4 | Breytingar eftir auglýsingu | 21 |
| 5.5 | Umsagnaraðilar | 22 |

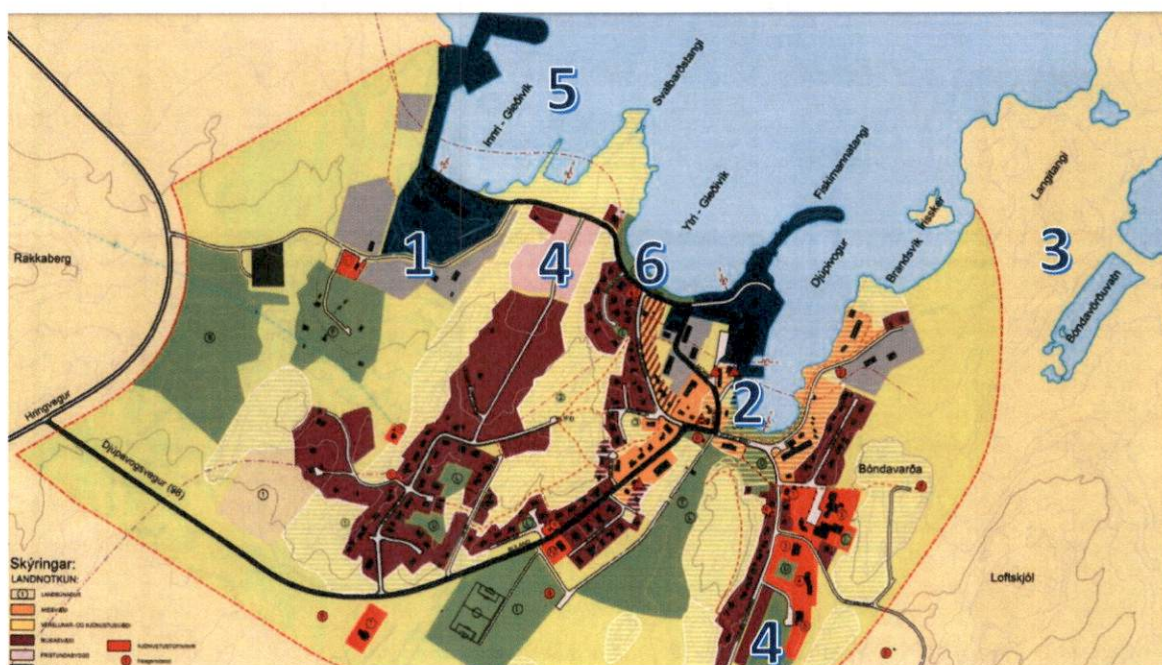
MYNDASKRÁ

| | |
|--|----|
| Mynd 1. Gróf staðsetning breytinga innan þéttbýlisuppráttar. | 5 |
| Mynd 2. Afmörkun verndarsvæðis í byggð. | 11 |

1 INNGANGUR

Sveitarfélagið Múlaþing leggur hér fram breytingu á Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008-2020, skv. 1. mgr. 36 gr. skipulagslaga nr. 123/2010, ásamt umhverfismatsskýrslu skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Til einföldunar verður fjallað um breytinguna í 6 liðum:

1. Stækkun á athafnasvæði, þjónustusvæði fellt út og hafnarsvæði er minnkað við Innri – Gleðivík.
2. Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog.
3. Ný fráveitumannvirki frá Vogalandi, þvert yfir Langatanga og út í sjó við Bóndavörðuvatn.
4. Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðakletta í framhaldi af Borgarlandi og stækkun íbúðarsvæðis við Hammersminni.
5. Ný sjólögn við Innri – Gleðivík.
6. Ný gönguleið frá Löngubúð, meðfram strandlengju við Víkurland og yfir að Innri – Gleðivík.



Mynd 1. Gróf staðsetning breytinga innan þéttbýlisuppráttar.

1.1 Skipulagsgögn

Gerð er breyting á greinargerð, sveitarfélagsupprætti og þéttbýlisupprætti. Breytingin er sett fram í greinargerð þessari og á upprætti.

1.2 Markmið breytinga

Uppbygging á atvinnustarfsemi, einkum í tengslum við fiskeldi, sjávarútveg og ferðaþjónustu á Djúpavogi hefur verið hröð síðust misseri og eru áform um áframhaldandi uppbyggingu. Samhliða þessari þróun hefur aukist eftirspurn eftir lóðum fyrir athafnastarfsemi og íbúabyggð og þörf er fyrir styrkingu innviða með framkvæmdum við samgöngur, höfn og fráveitu.

1.2.1 Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæði við Innri – Gleðivík

Markmiðið er að auka framboð á lóðum fyrir athafnastarfsemi til þess að bregðast við eftirspurn eftir lóðum fyrir léttan iðnað, tækja- og vörugeymslur, hreinleg verkstæði og umboðs- og heildverslun. Líkt og fram kemur í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir uppbyggingu athafnasvæða við Innri-Gleðivík.

1.2.2 Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog

Markmiðið er að bæta aðstöðu á hafnarsvæðinu fyrir bæði ferðamenn og heimamenn. Bæta þarf umferðarflæði á hafnarsvæðinu en vandamál hafa verið varðandi aðkomu ferðamanna inn um hafnarsvæðið á Djúpavogshöfn þar sem plássið er lítið og hafnarsvæðið notað fyrir ýmsa aðra starfsemi.

1.2.3 Ný fráveitumannvirki

Markmiðið er að bæta meðhöndlun og hreinsun skólps frá íbúabyggð og atvinnustarfsemi. Með því að tryggja að frárennsli sé a.m.k. gróf hreinsað og sé leitt a.m.k. 5 metra undir meðalstórstraumsfjöruborð eða 20 metra út frá meðalstórstraumsfjörumörkum.

1.2.4 Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðaklett og Hammersminni

Markmiðið með að stækka svæði fyrir íbúabyggð við Fögruhlíðaklett er að nýta skjólgott og ákjósanlegt byggingarland, sem er miðsvæðis í byggðinni. Markmiðið með stækkun íbúðarbyggðar við Hammersminni er að tryggja nægjanlegt byggingarland fyrir íbúabyggð í nálægð við þjónustustofnanir s.s. skóla, íþróttahús og leikskóla í vaxandi samfélagi.

1.2.5 Ný sjólögn við Innri – Gleðivík

Markmiðið með lagningu sjólagnanna er að tryggja fyrirtækjum í sjávertengdum rekstri nægjanlegt magn af hreinum sjó fyrir kælikerfi véla og sem slökkvivatn.

1.2.6 Ný gönguleið

Markmið með að skilgreina nýja gönguleið frá Löngubúð að Innri-Gleðivík er að tryggja öryggi fyrir gangandi vegfarendur um svæðið.

2 FORSENDUR OG STAÐHÆTTIR

Djúpivogur stendur á Búlandsnesi, milli Berufjarðar og Hamarsfjarðar. Íbúar í þéttbýlinu voru 408 þann 1. janúar 2022¹ og hefur þeim fjölgað á síðustu árum. Helstu vindáttir á Djúpavogi eru norðan, norðaustan og austanáttir, ásamt suðvestan áttum².

Meginþorri aðalskipulagsbreytingarinnar er innan þéttbýlismarka. Á mynd 1 má sjá grófa staðsetningu breytinganna á þéttbýlisupprætti.

2.1 Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæði við Innri – Gleðivík

Svæðið fyrir botni Innri-Gleðivíkur er skilgreint sem hafnarsvæði og athafnasvæði. Í gildandi aðalskipulagi kemur fram að gert sé ráð fyrir að uppbygging athafnasvæða fari að mestu leyti fram við Innri-Gleðivík og muni með tímanum færast frá Djúpavoginum.

Svæðið einkennist af klapparholtum og mýrarsundum inn á milli. Á svæðinu hefur verið stundaður landbúnaður, svæðið hefur verið ræst fram að hluta og minjar eru um horfinn bæ og aðrar minjar er tengjast landbúnaði. Heildar fjöldi skráðra minja eru átta en aldur þeirra er í mörgum tilvikum óljós³. Gera þarf nánari grein fyrir minjum á deiliskipulagsstigi. Á svæðinu hefur byggst upp atvinnustarfsemi. Bræðslan er elsta byggingin á svæðinu og var fyrsti hluti hennar byggður árið 1964.

2.2 Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog

Fyrir botni Djúpavogs er skilgreint útivistarsvæði (Ú) í aðalskipulagi, sem einnig er hverfisverndað. Í gildandi aðalskipulagi kemur fram að um sé að ræða fallega, ósnortna fjöru, umhverfi og byggð við Djúpavog. Hverfisvernd á svæðinu er vegna ásýndar og lífríkis fjöru, fjölskrúðugs fuglalífs og byggðar umhverfis Djúpavog. Þá kemur fram að fjörunni megi ekki spilla með jarðraski eða með mengun. Á árum áður stóð trébryggja og bryggjuskúr neðan við húsið Framtíð (Hótel Framtíð)⁴. Þá er svæðið innan verndarsvæðis í byggð og gilda þar um sérstakir skilmálar⁴.

Svæðið sem stækkunin nær til er vestan og austan megin við þann hluta Djúpavogsfjöru sem nú getur talist sem ósnortinn. Svæðið austan við er fyrir nýja ferðamannabryggju og er á móts við Hótel Framtíð. Svæðið, á landi, sem um ræðir hefur þegar verið raskað. Bryggjan og aðkoma hennar mun tengjast fyrirhuguð göngustígakerfi á Djúpavogi og hafa skírskotun í sögu Djúpavogs. Svæðið vestan við er ætlað fyrir landstækkun sem t.d. gæti nýst sem bílastæði fyrir bátaeigendur en nú í dag er þar upptökubraut en áform eru að færa hana við norður enda Hafskipabryggju.

¹ Hagstofan (á.á). Mannfjöldi eftir byggðakjörnum, kyni og aldri 1. Janúar 2001-2022. Sótt þann 19. Apríl 2022 á hagstofan.is.

² Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (2009). Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020. Sveitastjórn Djúpavogshrepps.

³ Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2018). *Aðalskráning fornleifa á Djúpavogi: þéttbýli*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES.

⁴ TGJ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (á.á.). Djúpivogur, Verndarsvæðið við voginn. Skilmálar um verndun og uppbyggingu.

2.3 Ný fráveitumannvirki

Núverandi fráveitukerfi, sem er í eigu sveitarfélagsins, taka við frárennsli (skólpi og regnvatni) frá heimilum og atvinnustarfsemi í þéttbýlinu. Frárennsli er annarsvegar leitt í rotþrær og hins vegar út í sjó í Ytri-Gleðivík, Innri-Gleðivík og Djúpavog. Útrásir út í sjó eru a.m.k. 8 talsins frá íbúabyggð og atvinnustarfsemi⁵. Frárennsli fer nú óhreinsað út í sjó og vart hefur verið við klósettpappír og önnur óhreinindi meðfram ströndinni⁶. Árið 2014 var losun lífrænna efna frá þéttbýlinu við Djúpavog 400 persónueiningar og engin hreinsun var á frárennsli sem leitt var út í sjó⁷.

Áformað er að endurnýja fráveitumannvirki og samhliða því er fyrirhugað að reisa skólphreinsivirki á Langatanga. Fyrirhugað skólphreinsivirki er innan hverfisverndarsvæðis og þar af leiðandi er sú framkvæmd tilkynningarskyld til Skipulagsstofnunar sem ákvarðar um matsskyldu samkvæmt lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Fyrir hönd framkvæmdaraðila vann EFLA verkfræðistofa fyrirspurn um matsskyldu, dagsett 24.3.2022 og sendi til Skipulagsstofnunar. Skipulagsstofnun lagði fram álit sitt þann 24.05.2022 eftir umsagnarferli. Niðurstaða Skipulagsstofnunar er að fyrirhuguð framkvæmd sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, sbr. þau viðmið sem tilgreind eru í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Því skal framkvæmdin ekki háð mati á umhverfisáhrifum. Bent er á að í matsskyldufyrirspurn er að finna ýmsar upplýsingar er tengjast framkvæmdinni⁸.

Svæðið sem breytingin nær til, vegna fyrirhugaðra framkvæmda við ný fráveitumannvirki, nær frá enda Vogalands, þvert yfir Langatanga og út í sjó við Bóndavörðuvatn. Við Bóndavörðuvatn er gert er ráð fyrir nýrri fráveitulögn, skólphreinsivirki og útrás. Í þéttbýlinu er gert ráð fyrir nýju sniðræsi sem mun leysa af hólmi útrásir við Innri og Ytri-Gleðivík og Djúpavog. Sniðræsið og aðrar breytingar á fráveitu innan þéttbýlisins eru í eða við götur og gangstéttar. Framkvæmdarsvæðið á Langatanga hefur upplifunargildi þar sem gönguleið liggur í gegnum fyrirhugað framkvæmdasvæði. Gönguleiðin er ekki uppbyggð heldur einungis slóði á yfirborði. Umrædd gönguleið er hluti af stærri gönguleið sem heitir Búlandsnes. Litið er á gönguleiðina sem fjölskylduvænan göngustíg sem hentar vel fyrir styttri ferðir. Gönguleiðin bíður upp á fjöru- og fuglaskoðun og má áætla að gönguleiðin sé bæði nýtt af heimafólki og ferðafólki. Upphaf gönguleiðar er frá Bóndavörðu, en Bóndavarða er útsýnisstaður sem stendur á hæð í útjaðri Djúpavogs⁹. Á svæðinu fundust einar minjar þar sem fyrirhugað er að fara í framkvæmdir við fráveitu þ.e. garðlag en aldur garðlagsins liggur ekki fyrir⁹. Skammt norðan við framkvæmdasvæðið fundust einnig aðrar minjar þ.e. Höfði útihús en aldur þeirra liggur heldur ekki fyrir. Þær vistgerðir sem hafa hátt verndargildi og eru í nágrenni fyrirhugaðra framkvæmda eru língresis- og vingulsvist, bugðupuntsvist, grasmóavist og grasengjavist sem einnig er á lista Bernarsamnings. Fjaran utan við Bóndavörðuvatn flokkast sem setfjara og er skilgreind sem líflítill sandfjara. Fjaran er lítt eða óröskuð.¹⁰ Á Búlandsnesi er votlendi, tjarnir og fjörur sem eru mikilvægt varpland votlendisfugla t.d. er þar mikið

⁵ Valgeir Kjartansson (2021). Fráveita Djúpavogi. Fækkun útrása – framtíðarsýn. Mannvit.

⁶ Efla (2022). Skólphreinsistöð á Djúpavogi. Matsskyldufyrirspurn.

⁷ Umhverfisstofnun (2017). Samantekt um stöðu fráveitumála á Íslandi árið 2014 (3. Útgáfa).

⁸ Djúpavogshreppur, 2022.

⁹ Þuríður Elísa Harðardóttir (2023). *Efni: Aðalskipulag Djúpavogshrepps – auglýsing ýmissa breytingartillaga*. Minjastofnun Íslands.

¹⁰ Efla (2022). Skólphreinsistöð á Djúpavogi. Matsskyldufyrirspurn.

og fjölbreytt andavarp¹¹. Á svæðinu má einnig finna aðrar tegundir af vetrar- og fargestum s.s. tjald, tildru, fjöruspóa, sanderlu, rauðbrysting og margæs⁵.

2.4 Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðaklett og Hammersminni

Í aðalskipulagi er svæðið við Fögruhlíðaklett skilgreint sem frístundabyggð, einnig eru önnur minni svæði innan þéttbýlisins skilgreind fyrir frístundabyggð. Til stendur að breyta svæðinu við Fögruhlíðaklett í íbúðarbyggð til þess að bregðast við eftirspurn eftir íbúðarhúsnæði samhliða aukinni atvinnuuppbyggingu.

Stór hluti svæðisins austan megin við klettaranan sem liggur frá Borgargarðsklifi og niður að Berufirði þ.e.a.s. nyrsti hlutinn tilheyrði áður býlinu Fögruhlíð sem nú er komið í eyði. Skráðar eru 11 minjar á svæðinu og þar af 9 sem til heyra Fögruhlíð⁴. Svæðið hallar niður að sjó, það er vel gróið inn á milli klettanna. Svæðið er talið ákjósanlegt byggingarland, þar er gott skjól undan norðvestan áttum, með gott útsýni yfir hafið og er nokkuð miðsvæðis innan þéttbýlisins.

Í aðalskipulagi er svæðið við Hammersminni skilgreint sem íbúðarsvæði og svæði til sérstakra nota. Til stendur að stækka íbúðarbyggðina með því að taka hluta af skilgreindu útivistarsvæði fyrir íbúabyggð.

Óbyggða svæðið austan megin við Hammersminni er vel gróið og slétt. Á árum áður var stundaður landbúnaður á svæðinu og má sá þess merki. Skráðar eru 6 minjar á svæðinu og allar tengjast þær býlinu Hammersminni¹². Svæðið er í nálægð við þjónustustofnanir.

2.5 Ný sjólögn við Innri – Gleðivík

Í aðalskipulagi eru engar sjólagir skilgreindar. Til stendur að leggja tvær sjólagir frá Bræðslunni og út í miðja Innri-Gleðivík. Tilgangur sjólaganna er að ná inn miklu magni af ferskum sjó sem notaður verður sem kælivatn fyrir vélar, sem slökkvivatn og einnig í afurðavinnslu þegar fram líða stundir. Þar sem núverandi veitukerfi annar ekki því magni sem nauðsynlegt er. Lagðar verða tvær sjólangir, aðallögn sem verður 500 m löng og varalögn sem verður 50 metra löng, báðar með inntakssíu á enda. Þá verða settar þyngingar eða sökkur á lagnirnar svo að þær sökkvi til botns, á hluta leiðar þarf að grafa lögn niður þar til hún hefur náð 4-5 metra dýpi.

Svæðið sem breytingin nær til er frá Bræðslunni, yfir götuna Víkurland og út í sjó fyrir botni Innri-Gleðivíkur. Engar skráðar fornminjar eru á því svæði sem fyrirhugað er að fara í framkvæmdir. Á þeim stað sem lagnirnar eru áætlaðar út í sjó hefur verið settur upp grjótvargarður og hefur fjörunni þegar verið raskað.

¹¹ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (2009). Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020. Sveitastjórn Djúpavogshrepps

¹² Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2018). *Aðalskráning fornleifa á Djúpavogi: Þéttbýli*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES.

2.6 Ný gönguleið

Í aðalskiplagi er engin gönguleið skilgreind frá Löngubúð og inn að Innri-Gleðivík. Tilgangur gönguleiðarinnar er að tryggja umferðaröryggi gangandi vegfarenda milli miðbæjarins og Eggjana í Gleðivík. Eggin eru orðin eitt mesta aðráttarafl Djúpavogs og tug þúsundir ferðamenn skoða þau ár hvert. Undanfarin misseri hefur verið að byggjast upp starfsemi tengd auknu fiskeldi á athafnasvæði í Gleðivík nærri Eggjunum. Í ljósi vaxandi umferðar bæði vinnutækja og gangandi vegfarenda í Gleðivík hefur orðið ákall að bæta öryggismálin á svæðinu.

Fyrirhuguð gönguleið hefst við Löngubúð að ofanverðu og liggur í átt að Ytri-Gleðivík. Þverar Víkurland skammt hjá gatnamótunum við Mörk og liggur síðan við neðri brún Víkurlands alla leiðina að Eggjunum í Ytri-Gleðivík. Engar skráðar fornminjar eru á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði en helgunarsvæði sex þekktra fornleifa nær inn á framkvæmdasvæðið.

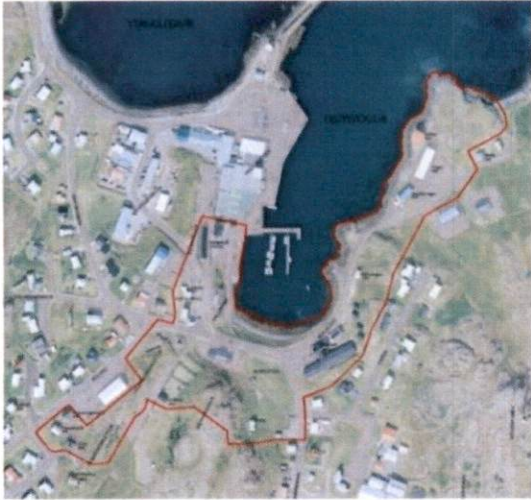
2.7 Tengsl við áætlanir

2.7.1 Landsskipulagsstefna

Breytingin er unnin í samræmi við Landskipulagsstefnu og tekur mið af eftirfarandi markmiðum:

- Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að greiðum samgöngum innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða meginkjarna, með styrkingu byggðar að leiðarljósi.
- Skipulagsgerð sveitarfélaga stuðli að uppbyggingu atvinnulífs til framtíðar, með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og öflugum innviðum. Sérstaklega verði hugað að fjölbreytni atvinnulífs með tilliti til þols gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum.
- Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að varðveita náttúru- og menningargæði sem hafa staðbundið, eða víðtækara, gildi út frá sögu, náttúrufari eða menningu.

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við landsskipulagsstefnu.

2.7.2 Verndarsvæði í byggð¹³

Mynd 2. Afmörkun verndarsvæðis í byggð.

Við Djúpavog er afmarkað verndarsvæði í byggð. Þar er gert ráð fyrir samþættri verndun þ.e. að verndun menningarsögulegrar byggðar haldist í hendur við breytingar innan verndarsvæðis og taki mið að því að styrkja varðveislugildi einstakra þátta byggðar (sjá mynd 2). Skilmálum má í grófum dráttum skipta í tvennt. Annars vegar skilmálar sem taka til þess sem nú þegar er á svæðinu, þ.e. hús, mannvirki, umhverfi og almannarými. Hins vegar nýrrar uppbyggingar innan svæðisins¹⁴.

Á ströndinni við austan verðan Djúpavog er lögð áhersla á að endurgera hluta af gömlu bryggjunum og bryggjuhúsunum. Staðsetning og umfang sem og efnisval skal hafa sögulega skírskotun. Einnig kemur fram að leggja skuli áherslu á að uppbygging sé í þágu

miðbæjarlífs.

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við verndarsvæði í byggð.

2.7.3 Deiliskipulag

Engar deiliskipulagsáætlanir liggja fyrir á því svæði sem aðalskipulagsbreytingin nær til.

2.7.4 Cittaslow

Djúpivogur varð aðili að Cittaslow- hreyfingunni árið 2013 þar sem markmiðið er að hefja náttúru og staðbundna menningu til vegs og virðingar um leið og íbúum og gestum eru skapaðir möguleikar á dvöl í hreinu, öruggu og uppbyggilegu umhverfi¹⁵. Stefna um orku og umhverfismál eru m.a. að loft-, vatns- og jarðvegsgæði skulu vera í samræmi við gildandi reglugerðir. Í stefnu um innviði kemur fram að vinna skal að uppbyggingu eða endurgerð menningarminja. Þá kemur einnig fram að efla skal umferðaröryggi. Í stefnu um lífsgæði í þéttbýli kemur fram að horfa skal til þess að uppbygging falli vel að umhverfi og byggingarefni séu umhverfisvæn¹⁶.

Aðalskipulagsbreytingin er í samræmi við Cittaslow.

¹³ Gunnlaugur Haraldsson, Páll Jakob Línal, Dagur Eggertsson og Andrés Skúlason (2017). *Djúpivogur, Verndarsvæðið við voginn. Tillaga og greinargerð*. TGJ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur.

¹⁴ TGJ Teiknistofa Guðrúnar Jónsdóttur (á.á.). *Djúpivogur, Verndarsvæðið við voginn*. Skilmálar um verndun og uppbyggingu.

¹⁵ Djúpivogur (á.á.). *Cittaslow*. Sótt á síðu <https://djupivogur.is/Djupivogur/Cittaslow/>

¹⁶ Djúpivogur (á.á.). *Hvað er cittaslow?* Sótt þann 13. júní 2022 á vefsíðu <https://djupivogur.is/Djupivogur/Cittaslow/Hvad-er-Cittaslow/>

2.8 Minjar

Þrjár fornleifaskráningar hafa farið fram í eða við Djúpavog; Fornleifaskráning á Djúpavogi frá 2017¹⁷, Aðalskráning fornleifa í þéttbýlinu á Djúpavogi frá 2018¹⁸ og aðalskráning í landi Búlandsness utan þéttbýlisins frá 2020¹⁹. Þá hafa a.m.k. þrjár minjar til viðbótar fundist við skoðun Minjavarðar Austurlands í og við þéttbýlið.

Ef fram koma áður óþekktar fornleifar á framkvæmdatíma, sbr. 24. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012, verður þegar haft samband við Minjastofnun Íslands og framkvæmd stöðvuð uns fengin er ákvörðun Minjastofnunar um hvort halda megi áfram og með hvaða skilmálum.

Í deiliskipulagi verður gerð grein fyrir þekktum minjum og mögulegum áhrifum.

3 BREYTING Á AÐALSKIPULAGI

Í gildi er Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008-2020 sem staðfest var í apríl 2010. Gerð er breyting á greinargerð, þéttbýlis- og sveitarfélagsuppdrætti. Stefna í gildandi skipulagi gildir, fyrir utan ný eða breytt ákvæði sem sett eru hér fram eftir kaflaröð gildandi aðalskipulags. Áður nefndar 6 breytingar taka til 12 kafla í gildandi aðalskipulagi.

3.1 Frístundabyggð

Svæðum fyrir frístundabyggð í þéttbýli fækkar.

Stefna í breyttu skipulagi

Frístundabyggð norðan við fyrirhugaða íbúðarbyggð í Borgarlandi er fellt út af uppdrætti og öll umfjöllun tengdu því svæði er fellt úr greinargerð.

3.2 Athafnasvæði

Stefna um athafnasvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi en bætt er við skilmálum. Athafnasvæði við Innri-Gleðivík er stækkað. Heildarstærð athafnasvæðis er 6,2 ha.

¹⁷Kristborg Þórsdóttir (2017). *Fornleifaskráning á Djúpavogi, verndarsvæði í byggð*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES

¹⁸ Kristborg Þórsdóttir (ritstj.). (2018). *Aðalskráning fornleifa á Djúpavogi: Þéttbýli*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands SES

¹⁹ Kristborg Þórisdóttir (ritstj.). (2020). *Fornleifaskráning í landi Búlandsness utan þéttbýlisins á Djúpavogi*. Reykjavík. Fornleifastofnun Íslands.

Skilmálar í breyttu skipulagi

| HEITI | SKILMÁLAR |
|---------------------------------|--|
| Athafnasvæði við Innri-Gleðivík | Athafnasvæði í nánd við höfn. Heimild er fyrir starfsemi þar sem lítil hættu er á mengun s.s. léttur iðnaður, hreinleg verkstæði, vörugeymslur, veitustarfsemi, verslun og menningarstarfsemi. Hús geta verið á 1-2 hæðum með eða án millilofts. Hámarks mænishæð er 10 m. Áhersla er lögð á góða ásýnd og frágang lóða. |

3.3 Iðnaðarsvæði

Stefna um iðnaðarsvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi en bætt er við skilmálum. Bætt er við nýju iðnaðarsvæði á Langatanga fyrir hreinsistöð.

Skilmálar í breyttu skipulagi

| HEITI | SKILMÁLAR |
|--------------------------|--|
| Hreinsistöð á Langatanga | Lóð fyrir hreinsistöð fráveitu. Mannvirki skal vera lágrest og fellt að landslagi. Haft skal samráð við Náttúrustofu Austurlands um ákjósanlegan framkvæmdatíma vegna áhrifa á fuglalíf. |

3.4 Hafnarsvæði

Stefna um hafnarsvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi en bætt er við skilmálum. Hafnarsvæði við Innri-Gleðivík er minnkað en hafnarsvæðið fyrir botni Djúpavogs stækkað og bætt við nýju hafnarsvæði fyrir framan Hótel Framtíð. Jafnframt var hafnarsvæðið uppfært á sveitarfélags- og þéttbýlisupprætti miðað við núverandi hafnarmannvirki.

Skilmálar í breyttu skipulagi

| HEITI | SKILMÁLAR |
|--|---|
| Hafnarsvæði fyrir botni Innri-Gleðivíkur | Svæði fyrir bræðslu, mjóltanka og aðra haftengda starfsemi. Svigrúm er fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar á svæðinu sem falla að nýtingu svæðisins. Áhersla skal lögð á snyrtilega ásýnd mannvirkja og frágang lóðar. |
| Hafnarmannvirki fyrir framan Hótel Framtíð | Heimilt er að reisa bryggju og/eða bryggjuhús sem hafa sögulega skírskotun. Staðsetning og umfang bryggjunnar sem og efnisval skal hafa sögulega skírskotun. Áhersla skal lögð á að aðgengi sé gott og uppbygging sé í þágu miðbæjarlífs. |

3.5 Þjónustustofnanir

Stefna um þjónustustofnanir er óbreytt frá gildandi skipulagi. Svæðið fyrir þjónustustofnanir við Innri-Gleðivík er fellt út.

3.6 Íbúðarsvæði

Stefna um íbúðarsvæði er óbreytt frá gildandi skipulagi en bætt er við skilmálum. Íbúðarbyggð eru stækkuð, annars vegar er bætt við nýrri íbúðarbyggð við norðurenda Borgarlands (íbúðarbyggð við Fögruhlíðaklett) og hins vegar er stækkun á íbúðarbyggð við austanvert Hammersminni.

Skilmálar í breyttu skipulagi

| HEITI | SKILMÁLAR |
|---|--|
| Íbúðarbyggð við Fögruhlíðarklett | Lágrest íbúabyggð á 1-2 hæðum. Mannvirki og lóðir skulu taka mið af landslagi og umhverfi á svæðinu. Stærð svæðis eru um 2 ha. Taka skal mið af sögu og menningarminjum svæðisins á deiliskipulagsstigi. |
| Íbúðarbyggð við austanvert Hammersminni | Lágrest íbúabyggð á 1-2 hæðum. Stærð svæðis er rúmlega 1,5 ha. Taka skal mið af sögu og menningarminjum svæðisins á deiliskipulagsstigi. |

3.7 Hverfisvernd

Stefna um hverfisvernd er að mestu óbreytt en heimila þarf lagningu fráveitulagna og uppsetningu skólphreinsistöðvar á Búlandsnesi.

Stefna í gildandi skipulagi

Undanskilið hverfisvernd er þó flugbraut, verslunar- og þjónustusvæði við norðurenda flugbrautar, nytjagarðar og vegir á svæðinu.

Stefna í breyttu skipulagi

Undanskilið hverfisvernd er þó flugbraut, verslunar- og þjónustusvæði við norðurenda flugbrautar, nytjagarðar, vegir á svæðinu, fráveitulagnir og skólphreinsistöð.

3.8 Opin svæði til sérstakra nota

Stefna um opin svæði til sérstakra nota er óbreytt frá gildandi skipulagi. Útivistarsvæðið austan við íbúðarbyggð við Hammersminni er minnkað um 0,7 ha. Einnig verður útivistarsvæðið í fjöru, í botni Djúpavogs frá Íshússkletti að hafnarsvæði, minnkað lítillega.

3.9 Óbyggð svæði

Stefna um óbyggð svæði er óbreytt frá gildandi skipulagi. Óbyggð svæði í þéttbýli og dreifbýli skerðast til samræmis við breytingar á afmörkun annarra svæða.

3.10 Gönguleiðir

Stefna um gönguleiðir er óbreytt frá gildandi skipulagi. Skilgreind er ný gönguleið frá Löngubúð að Innri-Gleðivík. Lega gönguleiðar við athafnasvæðið við Innri-Gleðivík breytist lítillega.

3.11 Veitur

Stefna um veitur er að mestu óbreytt en breyta þarf orðalagi í kafla 5.14 Veitur og einnig verður bætt við kafla um sjólagfir. Núverandi útrásir við Innri-Gleðivík, Ytri-Gleðivík og Djúpavog verða felldar út af þéttbýlisuppdrætti, þess í stað verður bætt inn á uppdrátt lagnaleið frá enda Vogalands að þéttbýlismörkum. Á sveitarfélagsuppdrátt verður bætt við nýrri útrás á Langatanga.

Stefna í gildandi skipulagi

Eins og fram kemur í kafla 3.8.4 þá eru fráveitumál þéttbýlisins á Djúpavogi leyst annars vegar með viðurkenndum rotþróm eða útrásum út í Berufjörð. Allar skólpútrásir og rotþrær eru sýndar á þéttbýlisuppdrætti.

Stefna í breyttu skipulagi

Eins og fram kemur í kafla 3.8.4 þá eru fráveitumál þéttbýlisins á Djúpavogi leyst annars vegar með viðurkenndum rotþróm eða útrásum út í Berufjörð. Allar rotþrær eru sýndar á þéttbýlisuppdrætti og skólpútrás fyrir þéttbýlið sýnd á sveitarfélagsuppdrætti. Utan þéttbýlis liggur lagnaleið fráveitu frá þéttbýlinu þvert yfir Langatanga og út í sjó við Selhjalla.

5.14.6 Sjólagfir

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 -2020 eru sjólagfir sýndar á uppdráttum.

Leiðir til eflingar

- Stefnt er að því að sjólagfir geti annað eftirspurn eftir hreinum sjó í atvinnuskyni og einnig til slökkvistarfa.

3.12 Fjarskipti

Árið 2020 var gerð breyting á aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008-2020 þar sem staðsetning allra ljósleiðara var uppfærð á sveitarfélagsuppdrætti. Á þéttbýlisuppdrátt verður staðsetning ljósleiðara uppfærð til samræmis við þá breytingu.

4 UMHVERFISMATSSKÝRSLA

Líkleg áhrif af stefnu aðalskipulagsbreytingarinnar eru metin skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Markmið laganna er sjálfbær þróun, heilnæmt umhverfi og umhverfisvernd sem vinna skal að með umhverfismati framkvæmda og áætlana sem eru líklegar til að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Í umhverfismatsskýrslu fyrir aðalskipulagsbreytingu er leitast við að gera grein fyrir tengslum og samræmi við aðrar áætlanir og stefnur sem taka þarf tillit til eða geta haft áhrif á breytinguna. Helstu stefnur og áætlanir má sjá í kafla 2.7.

Í skipulagsgerð er mat á áhrifum aðalskipulagsbreytingarinnar mikilvægt og nýtist m.a. til að bregðast við hugsanlega neikvæðum umhverfisáhrifum með breytingu á stefnu eða mótun á mótvægis-aðgerðum. Mat á áhrifum mun byggja á fyrirliggjandi upplýsingum um grunnástand umhverfis.

4.1 Vægi umhverfisáhrifa

Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um umhverfismat áætlana segir; „Vægi umhverfisáhrifa fer almennt eftir eðli, gerð, umfangi, tíðni og tímalengd breytinganna sem eru fyrirséðar á umhverfinu.“ Við mat á vægi áhrifa er litið til þess hvort áhrifin séu marktæk á svæðis-, lands-, eða heimsvísu og nái til fjölda fólks og þess hvort áhrifin séu óafturkræf og til langs tíma. Áhrifin geta verið jákvæð, neikvæð, óveruleg eða óviss.



4.2 Umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið

Umhverfisþáttur er tiltekinn þáttur, s.s. gróðurfar, landslag eða félagslegir þættir, sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum af framkvæmdum og aðgerðum sem leiðir af þeirri stefnu sem skoðuð er hverju sinni. Í matslýsingu voru tilteknir þeir umhverfisþættir sem líklegt væri að yrðu valdir til umfjöllunar í umhverfismatsskýrslu.

Áhrif af stefnu aðalskipulagsins á einstaka þætti umhverfisins eru metin. Við matið er horft til neðan greindra umhverfisþátta og leitast við að svara matsspurningum:

Tafla 1: Umhverfisþættir, helstu matsspurningar og viðmið.

| UMHVERFISÞÁTTUR | MATSSPURNING | VIÐMIÐ |
|------------------------|---|---|
| Ásýnd og landslag | Mun breytingin hafa áhrif á ásýnd svæða? Mun breytingin hafa sjónræn áhrif? Mun breytingin hafa áhrif á náttúrulegt landslag? | Landsskipulagsstefna 2015-2026 |
| Samfélag | Mun breytingin hafa áhrif á atvinnu í sveitarfélaginu? Mun breytingin stuðla að styrkingu byggðar? Mun breytingin hafa áhrif á aðgengi að útivistarsvæðum og náttúru? | Landsskipulagsstefna 2015-2026 Stefna í aðalskipulagi Cittaslow Verndarsvæði í byggð |
| Minjar og verndarsvæði | Mun breytingin hafa áhrif á fornminjar? Mun breytingin hafa áhrif á verndarsvæði? | Fornleifaskráningar Húsakönnun Stefna í aðalskipulagi |
| Gróður og dýralíf | Mun breytingin hafa áhrif á gróður og dýralíf? | Vistgerðarflokkun Náttúrufræðistofnunar Íslands Lög nr. 60/2013 um náttúruvernd |
| Heilsa og öryggi | Mun breytingin hafa áhrif á mengunarvalda? Mun breytingin hafa áhrif á umferðaröryggi? | Velferð til framtíðar – sjálfbær þróun í íslensku samfélagi |
| Sjór og strandlína | Mun breytingin hafa áhrif á strandsvæði eða grunnsævi? | Reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp |

4.3 Valkostir og samanburður

Í umhverfismati áætlana ber að fjalla um svokallaðan núll-kost og bera stefnu skipulagsins saman við hann, eftir því sem við á. Núll kostur „felur í sér lýsingu á ástandi umhverfisins eins og búast má við að það þróist ef ekki kemur til framfylgdar áætlunarinnar. Í einhverjum tilfellum getur samanburður við núll-kostinn falist í samanburði við framfylgd gildandi áætlunar“.

Hér á eftir er valkostagreining á breytingum sem lagðar eru til í aðalskipulagsbreytingu þessari. Bornir eru saman valkostir fyrir stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum, stækkun hafnarsvæðis við Djúpavog, ný fráveitumannvirki, stækkun íbúðarbyggðar við Fögruhlíðaklett og Hammersminni, ný sjólögn við Innri-Gleðivík og ný gönguleið frá Löngubúð, meðfram strandlengju við Víkurland og yfir að Innri – Gleðivík.

4.3.1 Stækkun á athafnasvæði og minnkun á hafnar- og þjónustusvæðum

Breytt skipulag: Með stækkun á athafnasvæði aukast möguleikar á uppbyggingu á léttri og fjölbreyttari atvinnustarfsemi sem getur stuðlað að fjölbreyttari atvinnuháttum, aukinni aðsókn og fjölgun íbúa. Stefnan styrkir og stuðlar að atvinnusköpun á svæðinu og vægi hreinlegrar atvinnustarfsemi eykst. Áhrif á *samfélag* er metin **jákvæð**. Áhrif á *heilsu og öryggi* er metin **jákvæð**. Að stórum hluta er verið að breyta um landnotkun frá hafnar- og þjónustusvæði yfir í athafnasvæði. Áhrif á *ásýnd og landslag* og *gróður og dýralíf* eru metin **óveruleg**. Áhrif á *minjar* er metin **óviss** en innan svæðisins eru skráðar átta minjar og nánari útfærsla er þörf á deiliskipulagsstigi til þess að geta metið áhrifin.

Núll kostur: *Landslag og ásýnd* ásamt *gróðri og dýralífi* er metin **óveruleg**. Lóðaframboð til atvinnustarfsemi er takmarkað og hefur það áhrif á atvinnuuppbyggingu á svæðinu. Gert er ráð fyrir **neikvæðum** áhrifum á *samfélag* og *heilsu og öryggi*. Áhrif á *minjar* er metin **óviss**, þar sem nokkrar minjar eru innan skilgreinds reits fyrir athafna-og/eða hafnarsvæði samkvæmt gildandi aðalskipulagi. Nánari útfærsla er þörf á deiliskipulagsstigi til þess að geta metið áhrifin.

Samantekt

| VALKOSTUR | ÁSÝND OG LANDSLAG | SAMFÉLAG | MINJAR OG VERNDARSVÆÐI | GRÓÐUR OG DÝRALÍF | HEILSA OG ÖRYGGI |
|-----------------|-------------------|----------|------------------------|-------------------|------------------|
| Breytt skipulag | ÓV. | + | ? | ÓV. | + |
| Núll kostur | ÓV. | - | ? | ÓV. | - |

4.3.2 Stækkun á hafnarsvæði við Djúpavog

Breytt skipulag: Stækkun landrýmis og ný bryggja fyrir botni Djúpavogs styður við ferðaþjónustu og hafnarstarfsemi á svæðinu, eykur pláss og athafnarými á höfninni. Ný bryggja mun styrkja stoðir undir sögu og ímynd staðarins. Ferðamannabryggja gæti dregið úr ferðum fólks um önnur hafnarsvæði sér í lagi þegar haftengd atvinnustarfsemi fer þar fram. Áhrif á *samfélag* og *heilsu og öryggi* eru metin **jákvæð**. Áhrif á *gróður og dýralíf* og *ásýnd og landslag* er metin **óveruleg** en nú þegar eru svæðin röskuð vegna varnargarða og landfyllingar. Áhrif á *minjar og verndarsvæði* eru metin **jákvæð/óviss** en bryggjan veitir skírskotun í sögu á svæðinu en mögulega kunna minjar um gömlu bryggjuna finnast undir landfyllingu/varnargarðum. Áhrif á *sjó og strandlínu* er metin **óveruleg**, við framkvæmdir þarf að raska að einhverju leyti strand- og grunnsævi en svæðin eru þegar röskuð.

Núll kostur: Engar framkvæmdir eru fyrirhugaðar og því **engin áhrif** á *ásýnd og landslag*, *minjar og verndarsvæði*, *gróður og dýralíf* og *sjó og strandlínu*. Móttaka léttabáta frá skemmtiferðaskipum er nú inn á leguna utan við Djúpavogshöfn og getur því skapast hætta fyrir óvarða vegfarendur þegar önnur haftengd atvinnustarfsemi fer þar fram. Áhrif á *samfélag*, *heilsu og öryggi* er metin **neikvæð** þar sem

nauðsynlegt þykir að bæta aðstöðuna fyrir ferðamenn og heimamenn á hafnarsvæðinu vegna plássleysis.

Samantekt

| VALKOSTUR | ÁSÝND OG LANDSLAG | SAMFÉLAG | MINJAR OG VERNDARSVÆÐI | | GRÓÐUR OG DÝRALÍF | HEILSA OG ÖRYGGI | SJÓR OG STRANDLÍNA |
|-----------------|-------------------|----------|------------------------|---|-------------------|------------------|--------------------|
| Breytt skipulag | ÓV. | + | + | ? | ÓV. | + | ÓV. |
| Núll kostur | 0 | - | 0 | | 0 | - | 0 |

4.3.3 Ný fráveitumannvirki

Breytt skipulag: Búlandsnes hefur verið hverfisverndað meðal annars sökum þess að svæðið er talið vera tiltölulega óröskuð landslagsheild þar sem finna má fjölbreytta náttúru, tegundaríkt fugla- og dýralíf, ríkulegar menningarminjar og mikið fræðslugildi. Í dag eru litlar mannvistarleifar á tanganum og landslagsheildin að mestu með náttúrulegt yfirbragð. Á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði fráveitumannvirkja hafa einar minjar (garðlag) fundist og einnig skammt norðan við framkvæmdasvæðið hafa aðrar minjar (útihús) fundist.. Einnig kann lögnin í út í sjóinn að hafa áhrif óþekktar minjar á hafbotni. Áhrif á *minjar og verndarsvæði* er metin **óviss/neikvæð**. Svæðið hefur upplifunargildi þar sem gönguleið gengur í gegnum fyrirhugað framkvæmdasvæði. Með tilkomu aðkomuslóðans og hreinsivirkisins mun ásýnd svæðisins óhjákvæmilega breytast. Framkvæmdasvæðið er afmarkað og þar af leiðandi mun röskun á landi vera takmörkuð en hávaði og umferð mun raska fuglalífi á framkvæmdatíma. Áhrif á *ásýnd og landslag* er metin **neikvæð** og áhrif á *gróður og dýralíf* er metin **neikvæð** á framkvæmdatíma en **óveruleg** að framkvæmdatíma loknum. Með tilkomu hreinstöðvarinnar verður fráveita grófhreinsuð og útrásin lengri en þær sem til stendur að afleggja. Við lagningu útrásarinnar mun þurfa að raska fjörunni sunnan við Bóndavörðuvatn. Áhrif á *sjó og strandlínu* er metin bæði **jákvæð** og **neikvæð**. Bætt hreinsun er líkleg til þess að hafa jákvæð áhrif á ýmsa útivistar möguleika, ásamt því að hafa jákvæð áhrif á ímynd svæðisins og auka öryggi fyrirtækja til verðmætasköpunar. Eins eykst aðgengi fólks að Búlandsnesi með nýjum aðkomuslóða og sömuleiðis aðgengi neyðartækja. Áhrif á *samfélag* er metin **jákvæð** og áhrif á *heilsu og öryggi* eru metin **jákvæð**. Að lokum þá var niðurstaða Skipulagsstofnunar að fyrirhuguð framkvæmd við skólphreinsistöð á Langatanga væri ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, og því þurfi ekki að fara fram umhverfismat fyrir framkvæmdina, eins og áður hefur komið fram.

Núll kostur: Fjöldi útrása eru nú þegar a.m.k. 8 talsins og fara þær út í sjó við Djúpavog, Ytri-Gleðivík og Innri-Gleðivík. Skólp rennur nú óhreinsað til sjávar og hefur orðið vart við klósettappír og önnur óhreinindi við strönd þéttbýlisins. Áhrif á *sjó og strandlínu*, *samfélag* og *heilsu og öryggi* er metin **neikvæð**. Miðað við að engar framkvæmdir séu fyrirhugaðar þá eru **engin** áhrif á *minjar og verndarsvæði*, *ásýnd og landslag* eða *gróður og dýralíf*.

Samantekt

| VALKOSTUR | ÁSÝND OG LANDSLAG | SAMFÉLAG | MINJAR OG VERNDARSVÆÐI | | GRÓÐUR OG DÝRALÍF | HEILSA OG ÖRYGGI | SJÓR OG STRANDLÍNA | |
|-----------------|-------------------|----------|------------------------|---|-------------------|------------------|--------------------|---|
| Breytt skipulag | - | + | ? | - | ÓV. | - | + | - |
| Núll kostur | 0 | - | 0 | | 0 | - | - | |

4.3.4 Stækkun á íbúðasvæði við Fögruhlíðaklett og Hammersminni

Breytt skipulag: Áhrif á *ásýnd og landslag* er metin **óveruleg/neikvæð** en svæðin eru í dag röskuð að stórum hluta vegna landbúnaðar. Þá mun ásýnd svæðanna breytast með tilkomu uppbyggingar íbúðabyggðar. Með nýrri skilgreiningu á svæðinu aukast möguleikar á uppbyggingu íbúðasvæða fyrir heilsársbúsetu fólks á svæðinu. Svæðin eru í góðri tengingu við þjónustustofnanir og núverandi byggð. Áhrif á *samfélag og heilsu og öryggi* eru metin **jákvæð**. Áhrif á *minjar* er metin **óviss/neikvæð**, innan svæðanna eru þekktar minjar en settir eru skilmálar um að taka skal mið af sögu og menningarminjum svæðanna á deiliskipulagsstigi. Áhrif á *gróður og dýralíf* er metin **óveruleg**.

Núll kostur: Áhrif á *ásýnd og landslag* er metin **óveruleg/neikvæð** en svæðin eru í dag röskuð að stórum hluta vegna landbúnaðar. Samkvæmt gildandi aðalskipulagi er fyrirhuguð frístundabygg við Fögruhlíðaklett og mun sú uppbygging breyta ásýnd svæðisins t.d. með tilkomu sumarhúsa og gróðurreita. Landssvæði fyrir íbúðarbyggð innan þéttbýlismarka er af skornum skammti og getur það haft áhrif á fjölgun íbúa á svæðinu. Áhrif á *samfélag* er metin **óviss**. Áhrif á *minjar og verndarsvæði* er metin **neikvæð**, innan svæðanna eru þekktar minjar. Áhrif á *gróður og dýralíf* er metin **óveruleg**. Áhrif á *heilsu og öryggi* er metin **engin**.

Samantekt

| VALKOSTUR | ÁSÝND OG LANDSLAG | SAMFÉLAG | MINJAR OG VERNDARSVÆÐI | GRÓÐUR OG DÝRALÍF | HEILSA OG ÖRYGGI |
|-----------------|-------------------|----------|------------------------|-------------------|------------------|
| Breytt skipulag | ÓV. - | + | ? - | ÓV. | + |
| Núll kostur | ÓV. - | ? | - | ÓV. | 0 |

4.3.5 Ný sjólögn í Innri-Gleðivík

Breytt skipulag: Með lagningu sjólagna í Innri-Gleðivík er verið að tryggja fyrirtækjum í sjávartengdum rekstri nægjanlegt magn af sjó fyrir kælikerfi véla og slökkvivatn. Stefnan styrkir og stuðlar að atvinnusköpun á svæðinu. Áhrif á *samfélag og heilsu og öryggi* eru metin **jákvæð**. Lagnaleið á landi er um þegar röskuð svæði og ekki innan helgunarsvæða minja eða á hverfisverndarsvæði. Áhrif á *gróður og dýralíf, ásýnd og landslag* er metin **engin**. Áhrif á *minjar og verndarsvæði* er metin **óviss**, þekktur minjastaður er ekki langt frá og svo kann að vera að vera að lögnin út í sjóinn hafi áhrif á óþekktar minjar þar á hafsbotni. Við framkvæmdir þarf að raska að einhverju leyti strand- og grunnsævi. Áhrif á *sjó og strandlínu* eru metin **óveruleg**.

Núll kostur: Engar framkvæmdir eru fyrirhugaðar og því **engin** áhrif metin á *ásýnd og landslag, minjar og verndarsvæði, gróður og dýralíf og sjó og strandlínu*. Þar sem núverandi veitukerfi bæjarins getur ekki útvegað nægjanlegt magn af köldu vatn mun óbreytt ástand hafa veruleg áhrif á atvinnurekstur á staðnum og stöðuleika hans. Áhrif á *samfélag og heilsu og öryggi* eru metin **neikvæð**.

Samantekt

| VALKOSTUR | ÁSÝND OG LANDSLAG | SAMFÉLAG | MINJAR OG VERNDARSVÆÐI | GRÓÐUR OG DÝRALÍF | HEILSA OG ÖRYGGI | SJÓR OG STRANDLÍNA |
|-----------------|-------------------|----------|------------------------|-------------------|------------------|--------------------|
| Breytt skipulag | 0 | + | ? | 0 | + | ÓV. |
| Núllkostur | 0 | - | 0 | 0 | - | 0 |

4.3.6 Ný gönguleið

Breytt skipulag: Með lagningu nýrrar gönguleiðar frá Löngubúð að Innri-Gleðivík er verið að stuðla að bættu umferðaröryggi óvarinna vegfarenda, ásamt því að bæta útivistar- og afþreyingarmöguleika. Þá mun nýja gönguleiðin stuðla að notkun vistvænni ferðamáta. Áhrif á *samfélag og heilsu og öryggi* eru metin **jákvæð**. Gönguleiðin mun liggja meðfram Víkurlandi, á þegar röskuðu svæði að stærstum hluta. Áhrif á *ásýnd og landslag, gróður og dýralíf og sjó og strandlínu* eru metin **óveruleg**. Gönguleiðin er ekki innan helgunarsvæða minja og heldur ekki innan hverfisverndarsvæðis. Áhrif á *minjar og verndarsvæði* eru **metin óveruleg**.

Núll kostur: Engar framkvæmdir eru fyrirhugaðar og því **engin** áhrif metin á *ásýnd og landslag, minjar og verndarsvæði, gróður og dýralíf og sjó og strandlínu*. Engin gönguleið fyrir gangandi vegfarendur er skilgreind á milli Löngubúðar og Eggjana í Gleðivík og því öryggi þeirra ekki tryggt. Áhrif á *samfélag, heilsu og öryggi* er metin **neikvæð**.

| VALKOSTUR | ÁSÝND OG LANDSLAG | SAMFÉLAG | MINJAR OG VERNDARSVÆÐI | GRÓÐUR OG DÝRALÍF | HEILSA OG ÖRYGGI | SJÓR OG STRANGLÍNA |
|-----------------|-------------------|----------|------------------------|-------------------|------------------|--------------------|
| Breytt skipulag | ÓV. | + | ÓV. | ÓV. | + | ÓV. |
| Núllkostur | 0 | - | 0 | 0 | - | 0 |

4.4 Niðurstaða

Endurnýjun fráveitu og skólphreinsistöð á Langatanga mun á heildina litið vera jákvæð. Þó að framkvæmdir raski gróðri, dýralífi og ósnortinni fjöru á litlu og afmörkuðu svæði. Til þess að draga úr neikvæðum áhrifum af hreinsistöðinni hafa verið settir inn skilmálar um mannvirkin og að hafa skuli samband við Náttúrustofu Austurlands um ákjósanlegan framkvæmdatíma. Nú þegar er úrbóta þörf í fráveitumálum frá þéttbýlinu og munu þessar framkvæmdir hafa jákvæð áhrif fyrir samfélagið og uppbyggingu á atvinnustarfsemi s.s. ferðapjónustu og hafsækna starfsemi. Þá má nýta aðkomuslóða sem göngustíga og fella þá að landi en hreinsistöðin mun hafa áhrif á ásynd þó að henni verði haganlega komið fyrir.

Fyrirhuguð ferðamannabryggja er staðsett á þegar röskuðu svæði. Bryggjan mun hafa tilvísun í eldri tíma og styrkja ímynd Djúpavogs sé vel að verki staðið. Bryggjan og umhverfið mun falla að núverandi markmiðum hverfisverndar. Við framkvæmdir þarf að fara með gát þar sem um nálægð við minjastað er að ræða. Með stækkun íbúðarbyggðar við Fögruhlíðaklett og Hammersminni er verið að stuðla að þéttingu byggðar og þar með gæta þess að gott byggingarland og svæði í nálægð við atvinnustarfsemi og þjónustustofnanir nýtist til hagsbóta fyrir íbúa Djúpavogs. Ný gönguleið frá Löngubúð að Innri-Gleðivík mun stuðla að bættu umferðaröryggi og hvetja til notkunar vistvænni ferðamáta ásamt því að bæta útivistar- og afþreyingarmöguleika á svæðinu.

Með skipulagsbreytingunni er verið að horfa til framtíðar og gera Djúpavogi kleift að þróast og bregðast við breyttum aðstæðum. Óhjálaklegt er að ákveðnir umhverfisþættir verði fyrir áhrifum þegar uppbygging á innviðum á sér stað, ásamt stækkun svæða fyrri íbúðabyggð og atvinnustarfsemi.

5 MÁLSMEÐFERÐ OG UMSAGNARAÐILAR

5.1 Skipulags- og matslýsing

Skipulags- og matslýsing var auglýst þann 19. janúar 2022 á vef sveitarfélagsins (mulathing.is) og í héraðsblöðum. Þá var almenningi gefinn kostur á að senda inn ábendingar og/eða athugasemdir til skipulagsfulltrúa til og með 10. febrúar 2022. Einnig var haldin kynningarfundur þann 20. janúar 2022 í gegnum Facebook síðu Múlaþings. Þá var lýsingin send til umsagnar til Skipulagsstofnunar, Heilbrigðiseftirlits Austurlands, Minjastofnunar Íslands, Vegagerðarinnar, HEF veitna, Umhverfisstofnunar, Náttúrufræðistofnunar Íslands og nágrannasveitarfélögum. Umsagnir bárust frá Minjastofnun Íslands, Náttúrufræðistofnun Íslands, Umhverfisstofnun, Vegagerðinni og Heilbrigðiseftirliti Austurlands.

Þess bera að geta að skipulags- og matslýsing fjallaði um nýja vegtengingu, breytingu á athafna- og hafnarsvæðum við Innri-Gleðivík og fráveitumannvirki. Tillaga að nýrri vegtengingu hefur verið tekin út úr þessu skipulagsferli en til viðbótar hefur bæst við eftirfarandi breytingar: stækkun íbúðasvæðis við Fögruhlíðarklett og Hammersminni, ferðamannabryggja fyrir botni Djúpavogs, sjólagdir og ný gönguleið.

5.2 Aðalskipulagsbreyting – kynning á vinnslutillögu

Vinnslutillagan var auglýst og kynnt frá 30.06.2022 – 20.07.2022 á heimasíðu sveitarfélagsins. Þar gafst íbúum og hagsmunaaðilum að senda inn ábendingar/athugasemdir til skipulagsfulltrúa. Tillagan var einnig send til umsagnaraðila og bárust athugasemdir frá: heimastjórn Djúpavogs, Minjastofnun Íslands, Náttúrufræðistofnun Íslands, HEF veitum, Þór Vigfússyni, Skúla Heiðari Benediktssyni, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirliti Austurlands og Skipulagsstofnun.

5.3 Aðalskipulagsbreyting – auglýsing á tillögu

Frá því að vinnslutillagan var kynnt hafa orðið nokkrar breytingar á tillögu. Tillaga að nýrri veglínu er felld út, stækkun er gerð á hafnarsvæði við Djúpavog og ný gönguleið skilgreind frá Löngubúð að Innri-Gleðivík. Fráveitulagnir í sjó frá Ytri-Gleðivík og þvert yfir Djúpavog eru felldar út. Svæði fyrir þjónustustofnanir við Innri-Gleðivík er alfarið felld út. Gerð er betur grein fyrir áhrifum á minjar.

Aðalskipulagstillagan var auglýst frá 15. júní 2023 – 27. júlí 2023 á heimasíðu sveitarfélagsins. Þar gafst íbúum og öðrum hagsmunaaðilum tækifæri til að senda inn ábendingar/athugasemdir til skipulagsfulltrúa. Umsagnir/athugasemdir bárust frá Minjastofnun Íslands, Náttúrufræðistofnun Íslands og Búlandstindi.

5.4 Breytingar eftir auglýsingu

Kafli 2.3 Ný fráveitumannvirki var uppfærður til samræmis við umsögn Minjastofnunar Íslands en innan framkvæmdasvæðis fundust einar minjar, einnig fundust aðrar minjar skammt norðan við framkvæmdasvæðið.

Kafli **2.6 Ný gönguleið** var uppfærður til samræmis við umsögn Minjastofnunar Íslands, þar sem bætt var inn texta þess efnis að helgunarsvæði sex þekkra fornleifa nær inn á framkvæmdasvæðið.

Í kafla **2.8 Minjar** var bætt við texta þess efnis að Minjavörður Austurlands hefur a.m.k. fundið 3 minjar til viðbótar við skráðar minjar.

Í umhverfismatskýrslu hafa verið gerðar eftirfarandi breytingar

- Í kafla **4.3.3 Ný fráveitumannvirki** var uppfærður miðað við umsögn Minjastofnunar Íslands þar sem fundist hafa minjar í og við framkvæmdasvæðið.
- Í kafla **4.3.6 Ný gönguleið** var áhrifum á minjar og verndarsvæði, í breyttu skipulagi, breytt úr engum áhrifum yfir í óveruleg áhrif.
- Töflur í umhverfismatskýrslu hafa verið uppfærðar til þess að skýra betur muninn milli óverulegra áhrifa (ÓV.) og engra áhrifa (0).

Þá var kafli **5.3 Aðalskipulagsbreyting – auglýsing á tillögu** uppfærður

Á þéttbýlisupprátt hefur lega sjólagnar verið færð til austurs til samræmis við nýjustu teikningar á sjólögn.

5.5 Umsagnaraðilar

- Heilbrigðiseftirlit Austurlands
- Minjastofnun Íslands
- Vegagerðin
- HEF veitur
- Umhverfisstofnun
- Samgöngustofa
- Ferðamálastofa
- Náttúrufræðistofnun Íslands
- Aðliggjandi sveitarfélög

Eftir atvikum verður óskað umsagna annarra aðila, m.a. nefnda innan stjórnsýslu Múlaþings.

